

Een meerderheid van de mensen die deelnamen aan de levenseindepeiling van *Trouw* zou willen dat stervenshulp bij een 'voltooid leven' mogelijk wordt. Rond de initiatiefwet daarvoor van D66 is het al een jaar stil.

Wie zijn leven als voltooid ziet, zou hulp moeten kunnen krijgen om te sterven. Dat vinden zes op de tien deelnemers aan [de peiling van *Trouw* en Panel Inzicht](#) over keuzes bij het levenseinde. Een even grote groep steunt een stelling die nog verder gaat: zij vinden dat elke Nederlander die dat wil, zou moeten kunnen beschikken over een middel om zelf het leven te beëindigen.

Hulp bij zelfdoding is nu in veel gevallen strafbaar. Alleen artsen mogen patiënten helpen te sterven. Als die ondraaglijk en uitzichtloos lijden, kunnen ze in sommige gevallen euthanasie krijgen. D66 wil dat zelfdoding ook een mogelijkheid wordt voor mensen die hun leven als voltooid zien. In de Tweede Kamer werkt de partij aan een nieuwe versie van een initiatiefwet.

D66: Levenseindebegeleider moet stervenswens beoordelen

In het voorstel van D66 komt hulp bij het sterven ook beschikbaar voor wie niet in aanmerking komt voor euthanasie, via een speciaal opgeleide levenseindebegeleider. De regeling zou alleen gaan gelden voor wie 75 jaar of ouder is. De levenseindebegeleider moet beoordelen of iemand goed heeft nagedacht over de wens om te sterven, zonder druk van buitenaf. En die functionaris moet samen met de oudere bekijken of hij of zij geen andere vormen van hulp wil.

De Raad van State oordeelde in mei vorig jaar dat ouderen in dit D66-voorstel niet voldoende bescherming krijgen. Dat geldt bijvoorbeeld voor ouderen bij wie de stervenswens niet stabiel is, of is ingegeven door medische problemen of geldnood.

D66 neemt sindsdien de tijd om dat advies te bestuderen en het wetsvoorstel aan te passen. De fractie wil het nog deze kabinetsperiode indienen voor bespreking in de Tweede Kamer, al ligt dat in de coalitie gevoelig omdat de ChristenUnie principieel tegen invoering van zo'n wet is. Hoe groot het politieke draagvlak is, is onduidelijk. De BoerBurgerBeweging (BBB), die bij de Provinciale Statenverkiezingen een grote zege boekte, is voor een regeling bij voltooid leven - zo staat in het laatste verkiezingsprogramma.

Wie dood wil, wil op andere momenten vaak nog leven

Rond de 1700 Nederlanders van 75 jaar en ouder hebben een actieve stervenswens zonder dat ze ernstig ziek zijn, concludeerde Els van Wijngaarden van de Universiteit voor Humanistiek in 2020 na onderzoek in opdracht van het kabinet. Die stervenswens is volgens haar complex: zelfs bij deze groep wisselen de wil om te sterven en die om door te leven elkaar af.

Duizend mensen deden mee aan het aan het *Trouw*-onderzoek. Van de deelnemers die vinden dat stervenshulp mogelijk zou moeten worden, staan de meesten niet achter de leeftijdsgrens van 75 jaar. Acht op de tien voorstanders vinden dat deze optie er voor iedereen zou moeten zijn.

'Kwetsbaren beschermen én waardig levenseinde mogelijk maken'

Er is een patstelling rond voltooid leven, zo constateert Fransien van ter Beek van de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levens einde (NVVE). "Een veelgenoemd bezwaar is dat je kwetsbare mensen zou moeten beschermen. Dat vinden wij ook, maar het is én én. We moeten mensen perspectief geven, uit hun eenzaamheid halen, helpen bij hun schulden. En voor wie echt vrijwillig en weloverwogen oordeelt dat de dood beter is, moet een waardig levens einde ook mogelijk zijn."

Het Openbaar Ministerie (OM) treedt de laatste jaren streng op tegen organisaties die de randen van de wet opzoeken. Zo zet Coöperatie Laatste Wil zich in voor het vrij beschikbaar komen van een zelfdodingsmiddel. Tien mensen die volgens het OM betrokken zijn bij bijeenkomsten van Laatste Wil worden strafrechtelijk vervolgd, omdat ze zouden hebben bijgedragen aan het verspreiden van een zelfdodingsmiddel.

Wie het sterven in eigen hand wil houden, kan ook [bewust stoppen met eten en drinken](#). Een kwart van de ondervraagden in de peiling van *Trouw* en Panel Inzicht kan zich voorstellen ooit op die manier een einde te maken aan het leven.

Marten van de Wier en **Tim van der Pal** 13 april 2023, 22:00